

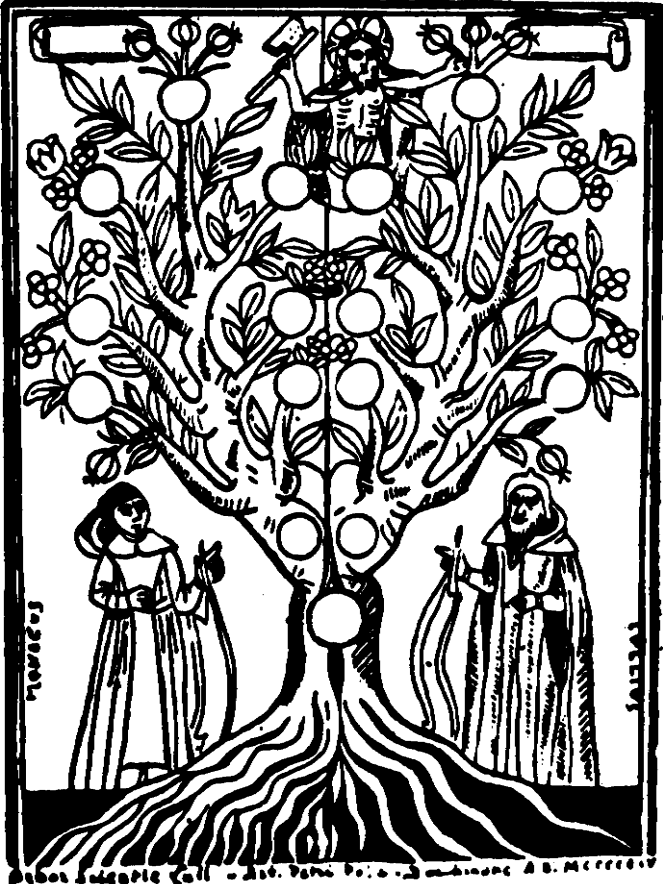
Pojednání o Páté Esenci

LULLUS

**POJEDNÁNÍ O PÁTÉ ESENCI
neboli
O TAJEMSTVÍCH PŘÍRODY**

Pojednání o Páté Esenci
neboli
O tajemstvích
přírody

Raymundus Lullus

VOLVOX GLOBATOR

Raymundus Lullus

Tractatus de Quinta Essentia

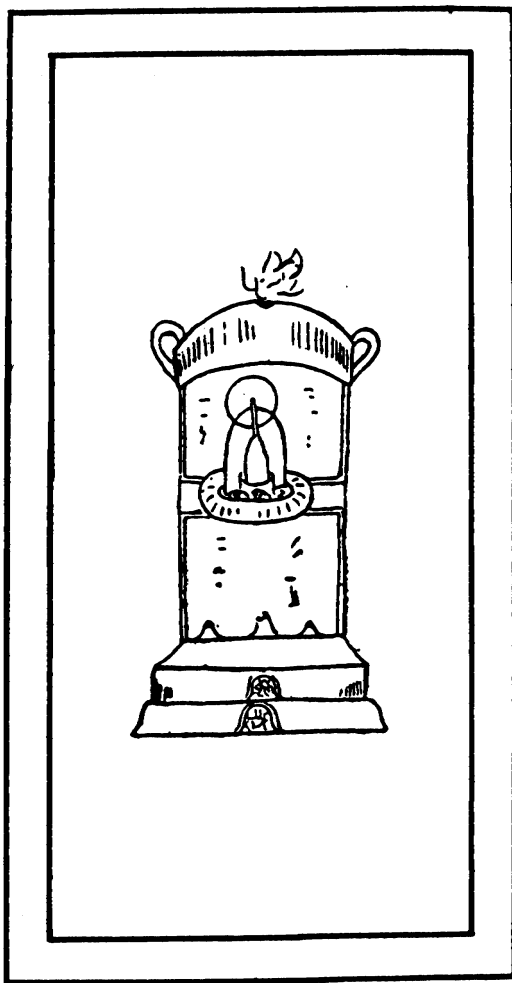
přeložil Zdeněk Frýbort

Translation © Zdeněk Frýbort, 1995

ISBN 80-85769-46-8

ISBN 978-80-7511-242-2 (pdf)

**KNIHA PRVNÍ
THEORICA**

Kniha o tajemstvích přírody učí, jak Pátou Esenci získat a jak ji aplikovat na lidské tělo a konat tudíž díla obdivuhodná a málem božská. Pátá Esence* je věc prospěšná všem odvětvím vědy lékařské, ubírá-li se její použití cestou filosofie, neboť neznáme-li filosofii, nepoznáme ani opravdovou vědu lékařskou a transmutaci kovů.

Naše kniha shrnuje myšlenky všech myslitelů, kteří se tímto převzácným darem, jehož se nám od Boha slavného dostalo, zabývali a snažili se, pokud jim to sama příroda dovolila, uchovat naše těla před zkázou do lhůty, již nám Bůh vyměřil, a dokonalými se snažili učinit kovy nedokonalé, nebo jeden v druhý proměnit. Usilujeme o to, aby osoby poučené a tohoto umění znalé pak s myslí k Bohu upřenou je ještě lépe chápaly a dobrými skutky oslavovaly, v lásce měly a milosrdenství skrze ně prokazovaly, svým nadáním se před nikým netajily a k pochybným cílům je nepoužívaly, jak v hlavě 26 svatý Matouš přikazuje.

V důvěře ve slova, s nimiž se Pán na Mojžíše obrátil řka: „Já v ústech tvých sídliti budu a poučím tě, co říkat máš,“ jsem se Pánem samotným vybídnut odhodlal toto přetajné, nad všechna ostatní cennější tajemství zveřejnit a s pomocí boží vyjevit něco málo z jeho povahy, zásad a regulí.

Shrnuje myšlenky všech myslitelů i od Boha

Aby milosrdenství skrze ně prokazovaly

* neboli kvintesence

Principy jsou tři

Přincipy, jež musí znát každý, kdo se hodlá s úspěchem lékařstvím, alchymí, kovy a minerály zabývat, jsou co do počtu celkem tři.

Prvním principem jest materie

Prvním principem jest materie, již tvůrce Díla musí znát, a to jak kvůli léku, tak kvůli kameni, který musí své bytí proměnit v substanci. Jedině materie, jakou si příroda sama žádá, může totiž formě vyhovět. Forma, materie a prostředek, to jsou síly, které pak musí společně usilovat o to, aby všechno ke zdárnému konci dospělo, jak dále sdělíme.

Druhý princip

Druhým v pořadí je prostředek, jenž oproti principu prvnímu jest věc mnohem prostší. Skrze něj materie nabývá své dokonalosti.

Třetím principem jest Pátá Esence

Třetím principem jest Pátá Esence.

První princip je obsažen ve vulgární, neboli obyčejné rtuti.

Princip druhý najdeme v subtilních vodách, v nichž se kaly principu prvního rozpouštějí.

Princip třetí, esenciální, souvisí s vlastnostmi hvězd nepohyblivých i pohyblivých a s jejich různými aspekty. Díky jejich každodennímu vlivu má tento princip své sídlo v materii a uzpůsobuje se působením principu druhého.

Princip druhý můžeme tudíž považovat za příčinu a coby vhodnou příležitost jej najdeme v principu třetím a ve všech jeho vlastnostech, pocházejících z vlivu hvězdné oblohy, které každé z věcí jsoucích jsou dokonalostí a formou, jak snadno z jejich charakteristických vlastností zjistíme.

To, co umožňuje vznik

To, co umožňuje vznik, má coby materie svůj původ v principu prvním. Z něj se vyděluje vlastnost minerální, jež je zpr-